

2021

2022

rok na obraně

Obsah

1. Bez rozpočtu není armáda	7
2. Realistické plánování a snazší akvizice	9
3. Modernizace AČR	11
4. Výzkum, vývoj a inovace	13
5. Podpora obranného průmyslu	15
6. Nábor pro 21. století	17
7. POKOS 2.0	19
8. Veteráni a tradice	21
9. NATO, EU a zahraniční spolupráce	23
10. Zahraniční operace	25

Úvodní slovo

Foto: Nguyen Phuong Thao / Reflex

V neděli 18. prosince 2022 to byl rok, kdy mě předseda vlády Petr Fiala uvedl do funkce ministryně obrany. Po 365 dnech přišel čas na skládání účtů, co se podařilo prosadit z Desatera pro obranu, které jsem se svým týmem představila v lednu. Tehdy jsme ještě netušili, že nás okolnosti a vývoj ve světě přinutí dělat mnoho věcí i nad rámec našich plánů a také mnohem rychleji. Především ruská invaze na Ukrajinu, která přinesla nové úkoly a zásadně ovlivňuje naše životy.

V rukou držíte stručný výběr z toho, co se z Desatera za rok podařilo naplnit a na čem pracujeme. Modernizujeme armádu, navyšujeme její rozpočet, novelizujeme brannou legislativu (nejen) v reakci na nové bezpečnostní hrozby související s válkou na Ukrajině, posilujeme transatlantickou vazbu a podporujeme domácí obranný průmysl. To vše pro bezpečnost České republiky a moderní a silnou armádu. Mnoho úkolů je ještě před námi. Přesto si troufám tvrdit, že naše práce na posilování obranyschopnosti země má jasné a hmatatelné výsledky. Posuďte sami...

Jana Černochová
Ministryně obrany

Bez rozpočtu není armáda

Pro rok 2022 jsme prosadili rozpočet Ministerstva obrany s výdaji ve výši 89,1 mld. Kč, což je 1,35 % HDP.

V souladu s programovým prohlášením vlády navyšujeme výdaje na obranu i v roce 2023, kdy dle schváleného rozpočtu dosáhnou částky 111,8 mld. Kč, tj. 1,51 % HDP.

Směřujeme tak k naplnění cíle 2 % HDP na obranu v roce 2024, který opakovaně podpořil také premiér Petr Fiala, přičemž bude samozřejmě záležet na aktuální ekonomické situaci.

Zpracovali jsme zákon o financování obrany státu, který zajistí stabilní plánování a financování víceletých strategických projektů armády. Dále zakotví povinnost státu vydávat na obranu minimálně 2 % HDP a definuje další výdaje státního rozpočtu, které lze do obranných výdajů započítat. Obrana totiž není jen záležitostí Ministerstva obrany, ale i dalších státních institucí.

Realistické plánování a snazší akvizice

Předložili jsme legislativní návrhy na zjednodušení obranných akvizic a pracujeme na úpravě vnitřních akvizičních i plánovacích procesů na Ministerstvu obrany.

Zahájili jsme revizi plánování akvizic a zajištění životního cyklu. Urychlili jsme pořízení nové techniky a zbraní pro armádu.

Předložili jsme novelu zákona o zadávání veřejných zakázek s ohledem na specifika obranných akvizic. Díky tomu dojde k odstranění hlavních překážek a nedostatků zákona.

Klademe důraz na to, aby zpracování specifikací obranných akvizic navazovalo na zpracování průzkumů trhu, přičemž starší průzkumy trhu jsou před jejich odevzdáním na akviziční pracoviště aktualizovány.

Modernizace AČR

A high-angle, close-up shot of a Czech Air Force F-35 fighter jet in flight. The aircraft is grey with the number '9245' on its side. It is flying over a patchwork of green and brown fields under a cloudy sky. The jet's canopy is visible, showing the pilot. The aircraft is angled slightly upwards and to the right.

Na základě armádního doporučení a rozhodnutí vlády jednáme s vládou USA o nákupu nadzvukových letounů 5. generace. Vyjednávání bude probíhat do září 2023 a následně vláda finálně rozhodne o samotném nákupu, který by vyřešil budoucnost nadzvukového letectva pro příští půlstoletí.

Zrušili jsme neúspěšný a bezvýsledný tendr na nová bojová vozidla pěchoty a se souhlasem vlády jednáme se švédskou vládou o nákupu vozidel CV90, abychom co nejrychleji pořídili tuto potřebnou techniku a naplnili závazek NATO na vytvoření těžké brigády. Jednání koordinujeme se Slovenskem, které se vydalo stejnou cestou, čímž dosáhneme výhodnějších podmínek.

S vládou USA jsme dohodli, že k pořizovaným 12 americkým vrtulníkům systému H-1 získá armáda darem dalších 8 těchto strojů.

Aktivně řešíme problematiku přelomových technologií a umělé inteligence. V rámci Sekce plánování schopností Ministerstva obrany například vznikne „Innovation Hub“ pro implementaci přelomových technologií do prostředí armády.

Pracujeme na urychlení nákupu nových a modernizaci starých kolových obrněných transportérů Pandur pro 4. brigádu rychlého nasazení.

Modernizujeme 7. mechanizovanou brigádu dodávkou tanků Leopard 2A4 darovaných z Německa.

Zahájili jsme akvizici taktického bezpilotního prostředku, který může být vyzbrojen, a v rámci urgentních nákupů doplňujeme munici, děla, kolová vozidla a další systémy.

V rekordně krátké době jsme uzavřeli smlouvu na patnáctiletý pronájem exkluzivního satelitního pásma UHF, což umožní armádě bezpečnou komunikaci na vzdálenost až 10 tisíc km.

Výzkum, vývoj a inovace

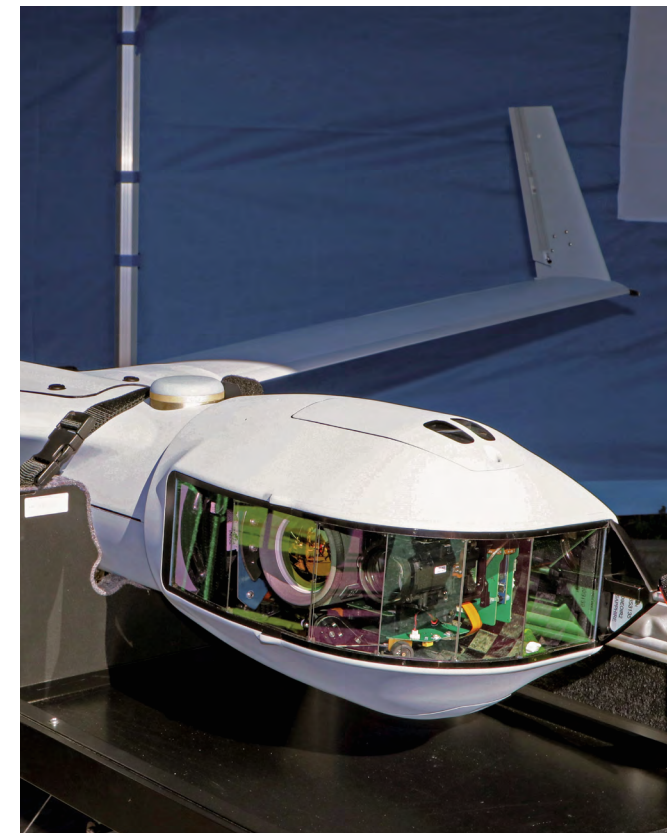
Prohlubujeme spolupráci státních podniků s českým obranným průmyslem, univerzitami a vysokými školami.

Vojenský výzkumný ústav (VVÚ) v roce 2022 výrazně zvýšil investice do vlastní výzkumné a vývojové infrastruktury a zahájil přípravu dvou velkých infrastrukturních investic – rozšíření a modernizace laboratorního objektu Sekce chemické, biologické a radiační ochrany a výstavbu multifunkční skladovací a výrobní haly.

V roce 2022 činil objem zakázek spolupráce VVÚ s českým obranným průmyslem cca 1,5 mld. Kč.

Úspěšně se rozvíjí také spolupráce mezi Univerzitou obrany, VVÚ i dalšími subjekty.

Vojenský technický ústav na počátku roku 2022 přijal celkem 5 interních výzkumných a vývojových projektů k rozvoji a podpoře nejnovějších zbraňových technologií ve prospěch armády, jako např. „Řídicí systém pro bezpilotní terč s vysokou rychlostí letu“, který bude úspěšně ukončen na konci roku 2022.

Podpora obrnanného průmyslu

Prosadili jsme novelizaci zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, která umožní podporu exportu českého obranného průmyslu prostřednictvím smluv vláda-vláda.

Pozitivní dopad na obranný průmysl bude mít i zákon o financování obrany státu. Potenciální dodavatelé se budou moci lépe připravit na plánované projekty.

S Ukrajinou jsme uzavřeli dohodu o vzniku společných česko-ukrajinských podniků (tzv. klastru) na výrobu a dodávky vojenského materiálu.

Finalizujeme dohodu s Ghanou na podporu dodávek pušek CZ BREN 2 a dalšího vojenského materiálu od společnosti Česká zbrojovka a.s. Obdobná dohoda se připravuje i s Filipíny na podporu exportu letadel L 410 NG pro pobřežní stráž.

Novelizací zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou byla vytvořena speciální kategorie podpory pro tzv. vývozně orientované podniky. Mezi ty patří většina hlavních národních výrobců vojenského materiálu.

Usilujeme o rozšíření finančních možností České exportní banky k podpoře exportu vojenského materiálu. V dubnu 2022 jsme s USA uzavřeli mezivládní dohodu o vzájemném pořizování materiálu a služeb pro účely obrany, která usnadňuje firmám českého obranného průmyslu proniknout na americký trh.

Nábor pro 21. století

V roce 2021 došlo ke snížení náborových cílů. To bylo nepřijatelné. V březnu 2022 jsme je proto zvýšili z 1100 na 1800 nově přijatých vojáků z povolání.

Zlepšili jsme materiální zabezpečení náborových středisek armády umožňující mj. on-line komunikaci a bude zahájena postupná revitalizace prostředí jednotlivých pracovišť.

Spustili jsme nové náborové kampaně jako např. „Spojař nové generace“.

Zahájili jsme práce na vytvoření virtuálního náborového střediska. Nábor v on-line prostředí bude zahrnovat tréninkový program, 3D simulace nebo videohovory s náboráři. Půjde o neustále se rozvíjející systém, který bude spuštěn v prvním pololetí 2023.

Předložili jsme novelu zákona, která přináší nové benefity pro vojáky v aktivní záloze – náborový a stabilizační příspěvek, možnost využití materiálu a služeb armády mimo povolání, proplácení nákladů spojených s nasazením atd. Navíc mohou už nyní vojáci v aktivní záloze využívat resortní a armádní sportoviště.

Spustili jsme stipendijní program pro středoškoláky zaměřený na profese, které armáda dlouhodobě postrádá. Jedná se o pilotní projekt, který po vyhodnocení budeme rozšiřovat. Pracujeme na stipendijním programu pro studenty vysokých škol.

POKOS 2.0

Nastartovali jsme znovu systém Přípravy občanů k obraně státu. Po letech útlumu způsobeného pandemií a opomíjení těchto aktivit byl např. v porovnání s rokem 2019 o 85 % větší nárůst prezentací POKOSu na školách.

Zahájili jsme pilotní projekt v Moravskoslezském kraji na zapojení externích pracovníků z řad vojáků v aktivní záloze a bývalých vojáků z povolání, včetně vojáků se statusem válečného veterána, do POKOSu a plánujeme rozšíření tohoto projektu do všech krajů.

Armáda ve spolupráci s resortem obrany v roce 2022 zorganizovala bezmála stovku branně-vědomostních soutěží s účastí kolem šesti tisíc žáků, zajistila přes 130 projektových dnů na školách s účastí přes 16 tisíc žáků a vyškolila v oblasti POKOS přes 1200 učitelů.

V létě vojáci navštívili na tři desítky letních dětských táborů.

Posilujeme pracoviště zaměřující se na POKOS a připravujeme další opatření pro ještě užší spolupráci resortu se spolky a zájmovými svazy.

Veteráni a tradice

Připravujeme zřízení nového komunitního centra pro válečné veterány v Táboře a plánujeme rozšíření těchto center do dalších regionů. Pracujeme na revizi systému péče o válečné veterány a vytvoření chybějících sociálních programů zejména pro novodobé válečné veterány, jejichž počet roste.

Zřídili jsme nový druh ocenění pro ty, kteří se dlouhodobě věnují péči o válečné veterány.

Dokončili jsme vznik nových expozic a rekonstrukci Armádního muzea Žižkov, která byla oceněna titulem Stavba roku.

Celý rok jsme důsledně pečovali o připomínání významných výročí a osobností naší vojenské historie, udržování vojenských tradic a symbolů.

Důstojně jsme připomněli 80. výročí operace Anthropoid (speciální celoroční projekt Atentát 80 let na webu Vojenského historického ústavu, spolupráce na celorepublikovém projektu 1942.cz, účast na výstavě Nikdy se nevzdáme! Národním muzeu, rekonstrukce a znovuotevření Národního památníku hrdinů Heydrichiády a pietní akty, symbolický seskok parašutistů).

Při příležitosti 105. výročí bitvy u Zborova jsme uctili památku padlých legionářů v místě konání této bitvy navzdory ruské agresivní invazi na Ukrajinu.

Rozšiřujeme a prohlubujeme péči o válečné hroby a památníky nejen v České republice, ale i v zahraničí. Například od Ministerstva kultury Ukrajiny jsme obdrželi povolení k rekonstrukci památníku v Sokolovo.

Převezli jsme ostatky gen. Františka Moravce z USA zpět domů do rodné Časlavi.

NATO, EU a zahraniční spolupráce

Finalizujeme bilaterální Dohodu o spolupráci v oblasti obrany s USA, která umožní intenzivnější spolupráci mezi českými a americkými ozbrojenými silami.

V průběhu českého předsednictví EU se podařilo ustavit a spustit vojenskou asistenční misi na podporu Ukrajiny (EUMAM). Zároveň jsme se aktivně podíleli na jednáních o zajištění finančních prostředků na vojenský materiál pro Ukrajinu skrze Evropský mírový nástroj (EPF).

V rámci českého předsednictví EU jsme také dokázali vyjednat kompromis členských států, na jehož základě bude ustaven program společných nákupů za účelem náhrady urgentních vojenských potřeb vynaložených na pomoc Ukrajině (EDIRPA). ČR posunula jednání směrem, který by měl v rámci tohoto nástroje zajistit i prostor pro nákup ze třetích zemí.

Úspěšně jsme pokračovali v implementaci tzv. Strategického kompasu EU, který byl schválen v březnu 2022.

Po náročném vyjednávání schválila Rada EU pod vedením českého předsednictví finální podobu tzv. hybridního toolboxu EU, tedy zastřešujícího nástroje určeného na pomoc členským zemím čelícím nepřátelským hybridním aktivitám. Ty mohou mít podobu dezinformačních kampaní, kybernetických útoků, zpravodajských a vlivových operací, ekonomického nátlaku či jejich kombinace.

Zahraníční operace

Předložili jsme novelu Ústavy ČR, která umožní vládě krátkodobé vyslání vojáků do zahraničí za účelem ochrany života a zdraví či v případě ohrožení majetkových hodnot nebo bezpečnosti ČR, a to při zachování kontrolní role Parlamentu.

V mimořádně krátké době jsme vysláním vojáků reagovali na potřebu posílení východní hranice NATO a vytvoření nového mezinárodního bojového uskupení na Slovensku, kde jsme se zároveň ujali významné role velící země.

Po důsledném uvážení jsme ukončili působení vojáků AČR ve výcvikové misi EUTM v Mali s ohledem na to, že již nepřinášela požadovanou účelnost a efektivitu.

V roce 2023 se staneme poprvé rovněž velící zemí pozorovací mise MFO na Sinaji, která má za cíl udržení míru v regionu.

Byl schválen „velký mandát“ na působení sil a prostředků resortu v zahraničních operacích do roku 2024. Mandát obsahuje především příspěvky ČR k posílení východního křídla NATO a usnadnění krátkodobého pobytu spojeneckých vojáků v ČR.

Byl schválen i tzv. „malý mandát“ na působení sil a prostředků resortu MO v zahraničních operacích do konce roku 2024 a na pobyt příslušníků ukrajinských ozbrojených sil na území ČR za účelem výcviku do konce roku 2023. Hlavním účelem mandátu je zvýšení podílu ČR na výcviku ukrajinských vojáků a naše zapojení do nově zřízené výcvikové mise EU pro Ukrajinu. Mandát dále řeší pokračování české účasti ve výcvikové misi NATO v Iráku a posiluje účast Vojenské policie v misi KFOR v Kosovu.

V rekordním čase jsme byli schopni prodloužit nasazení našich stíhačů vyslaných na obranu vzdušného prostoru pobaltských států v momentě, kdy to nejvíce potřebovaly.

Vyšli jsme vstříc žádosti Slovenska o dočasnou pomoc s ochranou vzdušného prostoru od září 2022 do konce roku 2023 ve spolupráci s Polskem.

Vojáci v aktivní záloze se stále více zapojují do operačního nasazení v zahraničí (např. v Litvě a na Slovensku).

Pomoc Ukrajině

A group of men in suits and one man in military uniform shaking hands in a grand hall. The man in the foreground is wearing a dark blue suit and glasses. The man in the military uniform is wearing a green jacket and pants. They are standing in a line, shaking hands. The background is a grand hall with white columns and a large chandelier.

Zvládli jsme pomoci Ukrajině nejen materiálně dodávkami munice a zbraňových systémů za více jak 4,5 mld. Kč (přitom velkou část získáme zpět jako kompenzaci z fondů NATO a EU), ale i pohotovým poskytnutím přístřeší statisícům ukrajinských uprchlíků, především ženám a dětem i další humanitární pomocí, která stále přetrvává.

Patříme k předním poskytovatelům vojenské pomoci Ukrajině. Naše dodávky zbraní a vojenského materiálu mají velký podíl na tom, že ruská armáda byla na řadě míst nucena k ústupu.

Kromě pomoci státu posílají zbraně na Ukrajinu i čeští zbrojaři a občané. Například ukrajinské ambasádě v Praze poslali dárce přes miliardu korun. Česko je navíc

pravděpodobně první zemí, kde se lidé složili na tank, aby ho poslali proti Putinovi. Tuto pomoc Ukrajině také koordinujeme.

Export českého vojenského materiálu na Ukrajinu dosahuje přes 47 miliard korun. Pro srovnání v roce 2021 to bylo 14 mld. korun.

V zařízeních resortu obrany jsme poskytli ubytování stovkám uprchlíků a v našich vojenských nemocnicích jsme ošetřili desítky zraněných ukrajinských vojáků.

EU za podpory českého předsednictví odsouhlasila a spustila novou výcvikovou misi EUMAM pro Ukrajinu. Do mise se zapojujeme vysláním armádních instruktorů a specialistů a výcvikem ukrajinských vojáků na našem území.

Naše pomoc Ukrajině významně posílila renomé České republiky u partnerů v NATO a EU. Velmi pozitivně ji vnímá také Ukrajina, což mj. otevírá cestu pro zapojení našich podniků do její poválečné obnovy.

2021

2022

Doufám, že jsem Vás v uplynulých 365 dnech přesvědčila o tom, že to s obranou naší země, modernizací armády a zajištěním jejího stabilního dlouhodobého financování myslím vážně. Své plány bych nedokázala realizovat bez skvělého týmu lidí na resortu obrany a stejně tak bez podpory mých kolegů ve vládě.

Chci proto poděkovat panu premiérovi Petru Fialovi a ostatním kolegům z naší vlády za to, že všichni vnímáme obranu České republiky jako svou prioritu, která byla dlouho opomíjena a do které musíme investovat. Děkuji, že to vidíme podobně!

Velmi ale děkuji i všem vojákům, zaměstnancům Ministerstva obrany a jím řízených organizací za jejich odhodlání a práci, kterou dělají mnohdy na úkor svého volného času nebo svých rodin. Uplynulý rok na obraně bych bez vás nezvládla a vážím si toho, že s vámi mohu spolupracovat!

Vážím si také velké důvěry ze strany občanů a těch, co nás podporují.

Nezklameme Vás!

Jana Černochová